

Edebiyata Eleştirel Erkeklik Perspektifinden Bakanlar İçin Bir Kaynakça Önerisi

Şenol Topçu *

Murat Göç-Bilgin **

Eleştirel erkeklik çalışmalarının Türkiye'deki macerası yaklaşık 30 seneyi tamamlamak üzeredir; alanın yurt dışındaki gelişimine paralel olarak Türkiye'deki çalışmalar da daha çok sosyoloji, sosyal psikoloji, antropoloji ve siyaset bilimi disiplinleri üzerinden ilerlemektedir. Edebiyat araştırmalarında bir eleştirel yaklaşım olarak erkeklik çalışmalarına başvuruluyor olması daha yakın tarihlidir ancak bu çalışmalar çoğunlukla el yordamıyla yapılmaktadır. Bu sebeple hem alanın gelişimini belgeleyecek bir tarihsel döküm ortaya koyabilmek hem de gelecekteki araştırmacılar için bir çıkış noktası oluşturabilmek için bir kaynakça hazırlamanın gerekli olduğu aşikârdır. Her kaynakça gibi bu kaynakçada da eksikler bulunabilir. Öncelikle kaynakçadaki eserler, ulaşabildiğimiz çevrim içi veritabanları ile sınırlı kalmıştır. Olabildiğince çevrim içinin sınırları dışına çıkmaya gayret

* Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doktora Öğrencisi.

senoltopcu@gmail.com ORCID: 0000-0001-6624-1905

** Manisa Celal Bayar Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, Öğretim Üyesi.

murat.goc@cbu.edu.tr

Yazının gönderim tarihi: 01.02.2021. Yazının kabul tarihi: 25.02.2021.

edilmiş olsa da, kolaylıkla ulaşılabiliyor olması ve basılı kaynaklara kıyasla görece olarak daha kalıcı olması sebebiyle bu durumun aynı zamanda bir avantaj da oluşturduğu görülmektedir. Kaynakçayı hazırlarken karşılaştığımız başka bir güçlük ise kaynakçaya hangi eserlerin dâhil edileceğine dair belirsizliktir. Edebiyatın sınırlarının giderek muğlaklaştığı bir çağda bir edebiyat kaynakçası hazırlamanın güçlükleri bir yana, tanımı ve kapsamı gereği erkeklik çalışmalarının da sürekli geliştiği, evrildiği ve kesişimsel ilişkilerle yeniden tanımlandığı bir alanda kaynakça hazırlamak da birçok zorluğu beraberinde getirdi. Bir taraftan da kaynakçaya dâhil edilecek eserlerin olabildiğince profeminist bir yaklaşımı benimseyen ve erkekliğe eleştirel bir bakış açısı getiren eserler olmasına gayret edildi.

Edebiyatta eleştirel erkeklik incelemelerinin tarihsel seyrini ortaya koyabilmek için kaynakçanın tarihsel bir sırada düzenlenmesi gerekir. Bu listede de görülebileceği gibi özellikle son yıllarda giderek artan bir ilgi ve çeşitlilikte eserler üretilmiş, özellikle Türk Dili ve Edebiyatı alanında giderek artan bir ilgiyle çalışmalar ortaya konulmuştur. Ancak nicelikteki bu artışın niteliğe aynı derecede yansıdığını görmek çok mümkün değil. Bunun elbette birçok sebebi bulunmaktadır. Son yıllarda üretilen çalışmaların bir kısmı daha çok hevesle üretilmiş, yeni bir bilimsel disiplinde kendine bir yer bulma düşüncesiyle kotarılmış ve çalakalem bir özensizlikle hazırlanmış çalışmalar gibi görünüyor. Birçok çalışma kuramsal açıdan kısır, iyi kurgulanmamış bir kuramsal çerçeve içinde ve ezberlenmiş kalıpların tekrarlandığı bir rutinle hazırlanmışa benzemektedir. Türkiye’de akademik üretimin yapısal sorunları bir yana, herhalde bu akademik yalpalamanın en büyük sebebi Türkiye’deki akademisyenlerin küresel akademik gelişmelere ve yayınlara ulaşımındaki (yabancı dil sorunu, uluslararası toplantılara katılmanın zorluğu, uluslararası iş birliklerinin kısıtlı olması gibi) zorluklardır. Cinsiyetçi erkeklik kalıplarını yaygınlaştıran kitapların son 20 yılda çok satan kitaplar listesinde yer alıyor olmasına rağmen Raewyn Connell’in *Erkeklikler* kitabının ancak geçen yıl Türkçeye kazandırılması bu meselenin en çarpıcı örneğidir. Erkeklik çalışmalarına öncülük eden temel kitapların ve makalelerin çevirilerinin sayısı henüz bir elin parmaklarını

geçememektedir. Türkiye’de edebiyatın ve akademinin çeviriler yolu ile ilerlediği ve dönüştüğü düşünüldüğünde, gelecekte daha çok metnin çevrilmesinin ve temel kavramların yerleştirilmesinin önemini görmekteyiz.

Erkeklik çalışmalarının, özellikle de edebiyatta erkeklik çalışmalarının, bir bilimsel disiplin olarak Türkiye’de yerleşmemesinin bir önemli sebebi de süreklilik sorunudur. Aşağıda listesini verdiğimiz eserlerden de görüleceği üzere, erkeklik çalışmaları birçok araştırmacı için bir seferlik bir ilişkidir; bir ya da birkaç makale dışında eleştirel erkeklik ya da toplumsal cinsiyet bakış açısı ile edebiyata bakmaktan, edebiyat okumaktan vazgeçmişlerdir. Bunun da bir dereceye kadar anlaşılabilirliğini düşünüyoruz. Toplumsal cinsiyet çalışmaları alanında yenilikçi ve eleştirel bir duruşu temsil eden akademisyenlerin farklı şekillerde akademiye uzaklaştırıldığı ya da küstürüldüğü, toplumsal cinsiyet çalışmaları, özellikle erkeklik ve kuir çalışmaları alanında çalışıyor olmanın giderek bir cesaret ve meydan okuma meselesi olduğu bir akademik evrende, araştırmacıların kendilerini güvenli bir alanda konumlamaya ve -Annette Kolodny’nin deyişi ile- *mayın tarlasında dans etmeye* dair çekinmeleri anlaşılabilir. Ancak tüm zorluklara rağmen bu alanda uzmanlaşmayı tercih eden ve var olanı tanımlamak ve yorumlamanın ötesine geçerek kuramsal alana ve kuramın yerleştirilmesine katkı yapacak daha çok edebiyat araştırmacısına ihtiyaç duyduğumuz da aşikârdır. Bu noktada, her an postallarını giymeye hazır bıyıklı akademinin çatik bakışlarına rağmen yıllardır ısrarla bu alanda çalışan ve başkalarına da ilham veren Çimen Günay-Erkoğ’un ismini özellikle anmak istiyoruz.

Aşağıda yer verdiğimiz kaynakça bu alanda yayınlanmış kitap, kitap bölümü ve makalelere yer veriyor ancak lisansüstü çalışmalara yer vermiyor (Şenol Topcu’nun hazırladığı daha kapsamlı bir kaynakça için www.masculinitiesjournal.org adresini ziyaret edebilirsiniz). Türk Dili ve Edebiyatı, Karşılaştırmalı Edebiyat, İngiliz Dili ve Edebiyatı, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı gibi temel filoloji alanları dışında az da olsa Alman Dili ve Edebiyatı ve Fransız Dili ve Edebiyatı alanında sayıları 60’ı bulan lisansüstü çalışmaların yanı sıra Sos-

yoloji ve Güzel Sanatlar Anabilim dallarında da hatırı sayılır sayıda lisansüstü çalışma edebi eserler üzerinden erkeklik ve erillik meselesini tartışmaktadır. Ancak raflarda (ve şimdilerde enstitü veritabanlarında) tozlanan lisansüstü çalışmaların değil, herkesin ulaşabildiği ve alana katkı yapan basılı metinlerin yaygınlaşması gerektiği düşünülmüştür. Bu sebeple genç yazarları, çalışmalarını (özellikle uluslararası düzeyde yayın yapan) dergilerde ve kitap derlemelerinde yayımlamaya ve alana katkıda bulunmaya davet edebiliriz.

KİTAP

Parla, Jale. *Babalar ve Oğullar: Tanzimat Romanının Epistemolojik Temelleri*. İstanbul: İletişim Yayınları 1990.

Kandiyoti, Deniz. *Cariyeler, Bacılar, Yurttaşlar: Kimlikler ve Toplumsal Dönüşümler*. Metis Yayınları 1997.

Saraçgil, Ayşe. *Bukalemun Erkek: Osmanlı İmparatorluğu'nda ve Türkiye Cumhuriyeti'nde Ataerkil Yapılar ve Modern Edebiyat*. İletişim Yayınları 2005.

Ergun, Zeynep. *Erkeğin Yittiği Yerde: 21. Yüzyıl Türk Romanında Toplumsal ve Siyasal Arayışlar (2000-2006)*. Everest Yayınları 2009.

Türk, H. Bahadır. *Hayali Kahramanlar Hakiki Erkekler: Çizgi Roman ve Fotoromanda Erkeklik Temsilleri Üzerine Denemeler*. İletişim Yayınları 2013.

Yücel, Volkan. *Kahramanın Yolculuğu: Mitik Erkeklik ve Suç Draması*. Bilgi Üniversitesi Yayınları 2014.

Çeki, Mesut. *Satır Arası Erkeklik*. Ceylan Yayınları 2016.

Günay-Erkol, Çimen. *Broken Masculinities: Solitude, Alienation, and Frustration in Turkish Literature After 1970*. Central European University Press 2016.

Gökpınar, Bahar. *'Er kişi' niyetine! Osmanlı Yazınında Erkeklik(ler) Kurgusu: 17-18-19. Yüzyıl Metinlerinde Bitmeyen Dönüşüm*. Bilge Kültür-Sanat 2018.

Tanrıyar, Kıvanç. *Aykırı Cinsellikler: Türkçe Edebiyat'ta Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği*. Ayrıntı Yayınları 2018.

Günay-Erkol, Çimen. *Yaralı Erkeklikler: 12 Mart Romanlarında Yalnızlık, Yabancılaşma ve Öfke*. Ayızı Yayınları 2019.

Gür, Murat. *Türk Romanında Erkeklik ve Milliyetçilik*. Kesit Yayınları 2019.

Göç-Bilgin, Murat. *20. YY Amerikan Edebiyatında Erkekler ve Erkeklikler*. Palet 2020.

Güneş, Elif Öksüz. *Millî Edebiyat Dönemi Hikâyelerinde Hegemonik İlişkiler: Erkeklik*. Gece Kitaplığı 2020.

Sarıtaş, Ezgi. *Cinsel Normallik Kuruluşu: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Heteronormatiflik ve İstikrarsızlıkları*. Metis Yayınları 2020.

Savaş, Özden. *Tanzimat Dönemi Türk Romanında Ataerkillik ve Eril Söylem*. Grafiker Yayınları 2020.

Zambak, Ferda. *Tanzimat Dönemi Türk Romanında Erkeklikler*. Kesit Yayınları 2020.

MAKALE

Kudret, Cevdet. "Babalar ve Çocuklar", *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, Sayı: 109, 1960.

Oğuzertem, Süha. "Hasta Saatler Bozuk Sıhhatler: Enstitü Sorununa Babasız Bir Yaklaşım", *Defter*, Sayı: 23, 1995.

Ülgen, Erol. "Ahmet Midhat Efendi'de Askerlik Fikri ve "Gönüllü" Romanı", *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, Sayı: 521, 1995.

Durakbaşa, Ayşe. "Cumhuriyet Döneminde Modern Kadın ve Erkek Kimliklerinin Oluşumu: Kemalist Kadın Kimliği ve Münevver Erkekler", (edt. Ayşe Bertkay Hacımırzaoğlu), *75 Yılda Kadınlar ve Erkekler*, (içinde). İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları 1998.

Şafak, Elif. "Hegemonik Erkeksiliğin Gölge Oyuncuları: Sinekli Bakal", *Toplum ve Bilim*, Sayı: 81, 1999.

Sirman, Nükhet. "Gender Construction and Nationalist Discourse: Dethroning the Father in the Early Turkish Novel", (haz. Feride Acar, A. Güneş-Ayata), *Gender and Identity Construction: Women of Central Asia, the Caucasus and Turkey*, (içinde). Brill Publishing 2000.

Govan, Moray Mc. "Multiple Masculinities in Turkish-German Men's Writing", (edt. Roy Jerome), *Conceptions of Postwar German Masculinity*, (içinde). State University of New York Press 2001.

Gürbilek, Nurdan. "Az Gelişmiş Babalar", *Kötü Çocuk Türk*, (içinde), İstanbul: Metis Yayınları 2001.

Özsoy, Aydan. "Cumhuriyet Dönemi Romanında Kurulan 'Modern' Kadın ve Erkek Modelleri. Örnek Eser: *Vurun Kahpeye*". *Gazi Üniversitesi İletişim Dergisi*, Sayı: 11, 2001.

Kayıran, Yücel. "Türk Şiirinde Erkek İmgesi", *Toplum ve Bilim*, Sayı: 101, 2004.

Schick, Irvin Cemil. "Representation of Gender and Sexuality in Ottoman and Turkish Erotic Literature". *The Turkish Studies Association Journal*. Vol: 28, No: 1/2, 2004.

Arıcan, Ebru. "Kemalettin Tuğcu ve Ahlak Kaybı: 'Sakat' Kalma, 'Adam' Olamama", *Pasaj*, Sayı: 3, 2006.

Günay-Erkol, Çimen. "12 Mart Romanlarında Erkeklik ve Muhafazakârlık: Büyük Gözaltı ve Gençliğim Eyvah", *Pasaj*, Sayı: 3, Ocak-Haziran 2006.

Özman, Aylin. "İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'nu Yeniden Okumak: 'Cinsi Lâtif'in Ölümü ya da Erkekliğe Methiye", *Toplum ve Bilim*, Sayı: 107, 2006.

Tezgör, Hilmi. "Oğuz Atay'ın 'Babama Mektup'una Psikanalitik Bir Yaklaşım", *Pasaj*, Sayı: 4-5, 2006.

Kuru, Selim Sırrı. "Gazelde Sevgilinin Cinsiyetlendirilmesi Açısından Erkek Redifli Gazeller" (çev. Veysel Öztürk), *Kitap-lık*, Sayı: 107, Temmuz-Ağustos 2007.

Günay-Erkol, Çimen. "The Quixotic Death: Sacrifice and Masculinity in Melih Cevdet Anday's The Diary of Jesus", *Journal of Turkish Literature*, Sayı: 4, 2007.

Kula, Onur Bilge. “Oya Baydar Romanında Erk ve Erklilik Sorunsalı”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt. 20, 2007.

Göç, Murat. “Palahniuk’s Desperate Men and Gender Angst”, *Interactions*, Spring 2008.

Günay-Erkol, Çimen. “12 Mart’ta Aşkın Sağı Solu: Yarın Yarın ve Sancıda Eril Bakış” *Feminist Yaklaşımlar*, Sayı: 5, 2008.

Kula, Onur Bilge. “Oya Baydar Romanında “Ölüm Tapıncı” Eleştirisi ve Erkek Öldürümü Sorunsalı”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 25, 2008.

Buran, Ahmet. “Metin Bağlam İlgisi Bakımından Ak Gemi’de Babalık Kavramı ve Baba Çocuk İlişkisi”, *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, Sayı: 27, 2009.

Cantek, Levent ve Funda Şenol Cantek. “Siyasi Muhalefetin Bir Biçimi Olarak Tahkir: Erken Cumhuriyet Dönemi Politik Mizahında Kadınlık Halleri ve Kadınsı Erkekler”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 116, 2009.

Çiftçi, Sinan. “Mehmet Akif’in Şiirlerinde Baba Oğul İlişkisi”, *Turkish Studies*, Cilt: 4, Sayı: 3, 2009.

Demir, Fethi. “Orhan Pamuk’un Masumiyet Müzesi Romanında Baba Oğul İlişkisi”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 2, 2009.

Greig Roselli, Bede. “Youth, Masculinity and the Shattering of Sight in Snow”, (edt. Nilgün Anadolu Okur), *Essays Interpreting the Writings of Novelist Orhan Pamuk*, (içinde). Edwin Mellen Press 2009.

Günay-Erkol, Çimen. “Cinsiyet Sarhoşluğu: Bir Düşün Gecesi’nde Askerlik ve Erkeklik”, *Kritik*, Sayı: 4, Kasım 2009.

Günay-Erkol, Çimen. “Yeni Tarihselcilik, Eski Romanlar: 12 Mart Romanlarını Yeniden Okumak”, *Journal of Turkish Studies: Festschrift in Honor of Walter Andrews*, Cilt: 34, Sayı: 1, 2009.

Güven, Oğuz. “Hançerli Hanım Hikâye-i Garibesinin Modern Eşcinselleri”, *Milli Folklor*, Cilt: 11, Sayı: 21, 2009.

Koyuncu, Nevin Yıldırım. “D.H. Lawrence’ın ‘Şık Kadınlar’ ve ‘Lady Chatterley’in Sevgilisi’ Romanında İstilacı Erillik”, (edt. Huriye Ku-

ruoğlu), *Erkek Kimliğinin Değişme(meyen) Halleri*, (içinde). İstanbul: Beta Yayınları 2009.

Öğüt, Hande. “Erkek Olmak: Büyük İmkânsızlık”, *Varlık*, Sayı:1221, 2009.

Selek, Pınar. “Erkeklik Sınavı Hiç Bitmiyor”, *Varlık*, Sayı:1221, 2009.

Ünlü, Osman. “Klasik Türk Edebiyatında Erkek Güzelliği ve Erkek Aşkını Anlayışı”, *Kritik*, Sayı: 4, 2009.

Yılmaztürk, Müge. “İtibah’ta Erkek Narsisizmi”, *Kritik*, Sayı:4, 2009.

Zaborowska, Magdalena J. “Staging Masculinity in Düşenin Dostu”, *James Baldwin’s Turkish Decade: Erotics of Exile*, (içinde). Duke University Press 2009.

Çetin, Altan. “Kutadgu Bilig’de Türk Aile Kültüründe Bir Babanın Oğul İmajı ya da Süregiden Bellek/Kültür”, *Milli Folklor*, Sayı: 85, 2010.

Günay-Erkol, Çimen. “Hasan Ali Toptaş’ın Romanlarında İktidar ve Gölgesiz Erkek”, (yay. haz. Mesut Varlık), *Efendime Söyleyeyim: Hasan Ali Toptaş Kitabı*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2010.

Kızıllar, Yeliz. “Arkadaş Z. Özger Şiirinde Erkeklik ve Homofobi Eleştirisi”, (haz. Ali Erol ve Nevin Öztop), *Homofobi Kimin Meselesi: Anti-Homofobi Kitabı 2*, (içinde). Ankara: Kaos GL Yayını 2010.

Koca, Kürşad ve Serdar Uğurlu. “Dede Korkut Hikâyelerinden Hareketle Türk Kültüründe Erkek Evlat Olarak Oğul Kavramı”, *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 22, 2010.

Perşembe, Neslihan. “Edebiyata Yansıyan Baba Algısı”, *Mavi Melek Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, Sayı: 47, 2010.

Tüzer, İbrahim. “Oğuz Atay’dan ‘Babama Mektup’ ya da Bir Yazarın Ölen Babasıyla/Kendisiyle Hesaplaşması”, *Turkish Studies*, Cilt: 5 Sayı: 4, 2010.

Erbatur, Emre. “Oğuz Atay’ın ‘Tahta At’ Öyküsü ve Erkeklikler”, (der. Hilmi Tezgör), *Korkuyu Beklerken” Gelenler*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2011.

Kundakçı, Seda. “Murathan Mungan’ın Üç Aynalı Kırk Oda Kitabında Heteroseksizm Eleştirisi”, (haz. Ali Erol), *Heteroseksizme Karşı Gökkuşakı: Anti-Homofobi Kitabı 3*, (içinde). Ankara: Kaos GL 2011.

Kuru, Selim S. “Yaşanan, Söylenen ve Yazılan: Erkekler Arasında Tutkusal İlişkiler”, *Cogito*, Sayı: 65-66, 2011.

Özyeğin, Gül. “Arzunun Nesnesi Olmak: Romans, Kırılğan Erkeklik ve Neoliberal Özne”, (haz. Cenk Özbay vd.), *Neoliberalizm ve Mahremiyet*, (içinde). İstanbul: Metis Yayınları 2011.

Akgül, Ozan Ömer. “Erken Cumhuriyet Dönemi Oyunlarında Değişen Erkeklik Paradigması ve Unutuşun Yeni Paradigmadaki Konunu”, *Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji*, Sayı: 20, 2012.

Delice, Serkan. “Zen-dostlar Çoğalıp Mahbûblar Azaldı”: Osmanlı’da Toplumsal Cinsiyet, Cinsellik ve Tarihyazımı”, (haz. Cüneyt Çakırlar ve Serkan Delice), *Cinsellik Muamması: Türkiye’de Queer Kültür ve Muhalefet*, (içinde). İstanbul: Metis Yayınları 2012.

Demir, Fethi. “Elif Şafak’ın İskender Romanında Bir Töre Cinayeti Bağlamında Anne Oğul İlişkisine Bakış”, *Turkish Studies*, Cilt: 7, Sayı: 1, 2012.

Donatan, Ayşe Senem. “Erken Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosu’nda Baba Otoritesinin Temsili: Arafta Kalmış Babalar”, *Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölüm Dergisi*, Sayı: 20, 2012.

Günay-Erkol, Çimen. “Post-Imperial Trauma and Liminal Masculinity in Orhan Kemal’s *My Father’s House and Idle Years*”, *Journal of European Studies*, Vol: 42 Issue: 3, September 2012.

Karakaş, Rezan. “Dede Korkut Hikâyelerindeki Bey Oğullarının Nitelikleri ve İşlevleri”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 1, 2012.

Mercan, Sibel. “Otoriteye Susamak: Mario Puzo’nun Baba Adlı Romanı Üzerine”, (der: M. Işıl Tüzün), *Baba İşlevi*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 2012.

Öğüt, Hande. “Oğuz Atay’da Erkekler ve Kadınlar”, *Notos*, Sayı: 28, 2012.

Özguven, Fatih. “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Edebiyatımızda ‘Eşcinsel Dikkatler’: Elden Ele Dorian’lar, Hassas Delikanlılar, Pars Kızlar”, (haz. Cüneyt Çakırlar ve Serkan Delice), *Cinsellik Muamması: Türkiye’de Queer Kültür ve Muhalefet*, (içinde). İstanbul: Metis Yayınları 2012.

Spooner, Catherine. “Modes of Wearing the Towel: Masculinity, Insanity, and Clothing in Trollope’s ‘The Turkish Bath’”, (edt. Katharina Boehm), *Bodies and Things in Nineteenth-Century Literature and Culture*, (içinde). New York: Palgrave Macmillan 2012.

Sünbülüoğlu, Nurseli Yeşim. “Ulusun Umudu ve Felaketi Erkekler: Milliyetçi Kadın Yazarların Romanlarında Erkek Kurguları (1918-1951)”, (der: İnci Özkan Kerestecioğlu ve Güven Gürkan Öztan), *Türk Sağı: Mitler, Fetişler, Düşman İmgeleri*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2012.

Sünbülüoğlu, Nurseli Yeşim. “The Crippled Moderniser”: The Role of Bodily Imperfections in Peasant-Intellectual Relations in Yaban” *Studies in English: Proceedings from the 6th International IDEA Conference*, (ed: Patrick Hart), İstanbul Kültür University, 2012.

Thauvette, Chantelle. “Masculinity and Turkish Captivity in Swetnam, the Woman-Hater”, *Studies in English Literature 1500-1900*, Volume: 52, No: 2, 2012.

Yıldız, Yasemin. “Inventing a Motherless Tongue: Mixed Language and Masculinity in Ferindun Zaimoğlu”, *Beyond the Mother Tongue: The Postmonolingual Condition*. (içinde), Fordham University Press 2012.

Bıçakçı, Hakan. “Erkekliğin Bilimsel Olmayan İspatı”, *Birikim*, Sayı: 294, 2013.

Günay-Erkol, Çimen. “Mihman’da Eril Histeri”, (edt. Seval Şahin ve diğerleri), *Polisiye Edebiyat*, . İstanbul: Bağlam Yayınları 2013.

Günay-Erkol, Çimen. “Post-Feminizm ve Sevgi Soysal: Kadın Gözünden Erkeklikler”, (der. Seval Şahin), *Ne Güzel Suçluyuz Biz Hepimiz!?: Sevgi Soysal İçin Yazılar*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2013.

Günay-Erkol Çimen. “Issues of Ideology and Identity in Turkish Literature During the Cold War”. (edt. Örnek C., Üngör Ç.) *Turkey in the Cold War*, (içinde). Palgrave Macmillan. 2013.

Günay-Erkol, Çimen. “Sait Faik Metinlerinde Peter Pan Sendromu, Parabasis ve Cinsiyetin Yapısökümü”. (edt. Yalçın Armağan), *Sait Faik Abasıyanık*, (içinde). Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013.

Göç, Murat. “Kötü Tanrılar, Yitik Oğullar ve Hayalet Gemiler: Deniz Anlatılarında Erkeklik ve Varoluş Sıkıntıları”, *IV. Uluslararası Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi Kongresi Kitabı*, Kırıkkale 2013.

Salman, Ebru. “Atılğan’ın Romanlarında Mazi ile Münasebetler”, *Suret*, Sayı: 2, 2013.

Somay, Bülent. “Doğuda ve Batıda Baba İşlevi”, *Suret*, Sayı: 2, 2013.

Şahbenderoğlu, İpek. “Adamlar, Kadınlar ve Duvarlar”: Eril Kent’in Tepelerinde Tutkulu Perçem”, (der. Seval Şahin), “*Ne Güzel Suçluyuz Biz Hepimiz!*”: *Sevgi Soysal İçin Yazılar*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2013.

Akbalık, Esra. “Dede Korkut Kitabı’nda Bir Cinsiyet Rejimi Olarak ‘Erkeklik’”, *Türkbilig*, Sayı: 27, 2014.

Aslan, Pelin. “*Canistan*’da İktidarın Hem Ödülü Hem Bedeli Olarak ‘Erkeklik’”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 31, 2014.

Bulut, Hülya. “Hatice Meryem’de Erkeklik ve Kadınlık”, *Varlık*, Sayı: 1283, 2014.

Demirhan, Kamil. “Modernleşme Sürecinde Ataerkil Rollerin Yeniden Yapılandırılması: Erkek Feminizmi ve Türk Edebiyatından Örnekler”, *Kadın/Woman 2000*, Cilt: 15, Sayı: 1, 2014.

Şimşek, A. Aslı. “Erkekliğin Hegemonyasında Hukuk ya da Faik İrfan Elverir”, *Varlık*, Sayı: 1283, 2014

Abdurrezzak, Ali Osman. “Dede Korkut Kitabında Erkek Kahraman Statüsü”, *NWSA-Humanities*, Cilt: 10, Sayı: 3, 2015.

Ardalı Büyükarman, Didem. “‘Venüslü Kadınların Serüvenleri’ ya da Kutsal Erkeğin Önlenemez Tahakkümü”, (haz. Seval Şahin ve İpek Şahbenderoğlu), *İsyankâr Neşe: Sevgi Soysal Kitabı*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2015.

Atik, Egem. “Edebiyatta Erkeklik Halleri”. *SabitFikir*. Sayı: 50, Nisan 2015

Başçı, Pelin. “Sevgi Soysal’ın ‘Ay’ı Boyamak’ Adlı Hikâyesinde Kimlik, Cinsiyet ve Temsili (Performatif) Dönüşümler”, (haz. Seval Şahin

ve İpek Şahbenderoğlu), *İsyankâr Neşe: Sevgi Soysal Kitabı*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2015.

Dirlikyapan, Devrim. “Sevgi Soysal’dan Bir Delikli Erkeklik Öyküsü”, (haz. Seval Şahin ve İpek Şahbenderoğlu), *İsyankâr Neşe: Sevgi Soysal Kitabı*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2015.

Göç, Murat. “Through The Looking Glass: Gaze and Masculinity in Keith Douglas” *1st Language, Culture and Literature Workshop Proceedings*. Akdeniz University 2015.

Günay-Erkol, Çimen. “Hegemonik Erkeklik ve Şafak’ın Erkekleri”, (haz. Seval Şahin ve İpek Şahbenderoğlu), *İsyankâr Neşe: Sevgi Soysal Kitabı*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2015.

Günay-Erkol, Çimen ve Uğur Çalışkan. Crisis of Islamic Masculinities in 1968: Literature and Masquerade, *International Conference on Knowledge and Politics in Gender and Women’s Studies*, METU, 9-11 October 2015.

Özman, Aylin ve Simten Çoşar. “Milliyetçiliğin Erkek Anlatısı: Eril Pasajlarda Kadın Silüetleri”, (der. Aylin Özman ve Simten Çoşar), *Milliyetçilik ve Toplumsal Cinsiyet: Edebiyat, Medya, Siyaset*, (içinde). İstanbul: İletişim Yayınları 2015.

Topcu, Şenol. “Erkeklik Parodisi Bağlamında Murat Uyrukulak’ın ‘Kuş Yuvası’ Öyküsü”, *Öykülem*, Sayı: 1, Yaz 2015.

Topcu, Şenol. “Otoriter Erkeklik Bağlamında Emrah Serbes’in ‘Kimi Sevsem Çıkmazı’ Öyküsü”, *Öykülem*, Sayı: 2, Sonbahar 2015.

Yalçınkaya, Fatoş. “Geleneği Geleceğe Taşıyan Oğullar: Dede Korkut Kitabı’nda Baba-Oğul İlişkisi”, *Millî Folklor*, Sayı: 107, 2015.

Eliuz, Ülkü ve Emrah Seferoğlu. “Eşikteki Erkek(lik): ÇC Hikâyesinin Erkek(lik)lerine Psikanalitik Bir Yorum”, *Turkish Studies*, Cilt: 11, Sayı: 4, 2016.

Gökpınar, Bahar. “Delilik Kurgusunda Erkek-lik: Mirat-ı Cünûn”, *Yenifikir Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 16, 2016.

Horzum, Şafak. “Decadence Of Victorian Masculinity, or Dandyism in Oscar Wilde’s Lady Windermere’s Fan”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 33, Sayı: 1, 2016.

Göç, Murat. "Ground Control to Major Tom: Loss of Masculinity and Men as Dreaming Machines". *2nd Language, Culture and Literature Workshop Proceedings*. Akdeniz University 2016.

Sarıçelik, Rahime. "Kuyucaklı Yusuf' ve Hegemonik Erkeklik". *Varlık*, Sayı: 1307, 2016.

Topcu, Şenol. "Babalık ve Babalığın Reddi Bağlamında Murathan Mungan'ın 'Yaz Gibisi Var mı?' Öyküsü", *Öykülem*, Sayı: 4, İlkbahar 2016.

Alkan, Burcu. "Formation of masculinity in Nedim Gürsel's *Yüzbaşı'nın Oğlu*". *NORMA*, Vol: 12, Issue: 1, 2017

Aka Erdem, Nilüfer. "Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Alev Alatlı Romanlarında Özne-İktidar İlişkisi", *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 2, 2017.

Göç, Murat. "Lost in Space: Displacement of the American Male in Urban Spaces", *Masculinities: a Journal Of Identity and Culture*, Sayı: 8, 2017.

Özoğlu, M. "Modernity as an Ottoman Fetish: Representations of Ottoman Masculinity in Kesik Bıyık". *Masculinities: A Journal of Identity and Culture*, Sayı: 6, 2017

Yaşayan, Vahit. "Dreams Deferred: Exploring The Masculine Mystique in August Wilson's *Fences*." *Journal Of American Studies Of Turkey*, Sayı: 46, 2017.

Zambak, Ferda. "Mai ve Siyah'ta Melankolik Erkeklik: Duyumsanmaktan Vazgeçilmeyen Kayıp", *Sobider Sosyal Bilimler Dergisi*. Sayı: 12, 2017.

Arslan, Ahmet Duran. "Murathan Mungan'ın Öykülerinde Hegemonik Erkekliğin Tezahür Alanı Olarak Beden: "Ökkeş ile Cengâver" ve "Ensar ile Civan" Örnekleri", *Monograf*, Sayı 10. 2018.

Atik, Egem. "Adadaki Adamlar: Körburun Romanında Çatışan Erkeklik Temsilleri", *Toplum ve Bilim*, Sayı: 145, 2018.

Aydın, Abdurrahman. "Bir Başarısız İbrahim: Zebercet", *Roman Kahramanları*, Sayı: 36. 2018.

Erdoğan, Altay Ömer. “Çirkinlik Gururun, Gurur Erkekliğin Mayasıdır. *Roman Kahramanları*, Sayı: 36, 2018.

Gümüş, Müzeyyen S. “Kar Romanında Erkeklik Hâlleri ve Erkekler”, *Roman Kahramanları*, Sayı: 36, 2018.

Karakiraz, Erkan. “Dokuzuncu Hariciye Koğuşu’nda Saçları Kesilmiş Bir Samson: Hasta Çocuk”, *Roman Kahramanları*, Sayı: 36, 2018.

Özalp, Behre Övgü. “Ağır Roman: Bir Erkek Olma Hikâyesi”, *Roman Kahramanları*, Sayı: 36, 2018.

Sarıkaya, Batıgün. “‘Bu Filmin Kötü Adamı Benim’ Geride Sadece Yaralı Ruhunu Onarmak İçin Yazan Biri Kaldı”, *Roman Kahramanları*, Sayı: 36, 2018.

Şahin, Hafize. “Buket Uzuner’in ‘Toprak’ Romanında Hegemonik Erkeklik Algısının Yansıması ve Değişme Doğru”, *Turkish Studies*, Cilt: 13, Sayı: 5, 2018.

Tiftik, Sevcan. “Kulin, Mungan ve Toptaş Metinlerinde Queer İmkânlar”, *Notos*, Sayı: 78, 2019.

Vahapoğlu, Bengü. “Muhkem Duvarda Yeni Bir Çatlak: Veciz Sözler, Bizim Büyük Çaresizliğimiz ve Sinek Isırıklarının Müellifi Romanlarında Eleştirel Erkeklik Kurguları”, *Monograf*, Sayı: 10, 2018.

Yalman, Neslihan. “Erkekliğin Yerleşmiş Kalıplarıyla Kedi Gibi Oynamak: Tersine Dünya Romanında Dilin Fonksiyonu”, *Roman Kahramanları*, Sayı: 36, 2018.

Yılmaz, Medeni. “Aylak Adam: Eril Dilin Hâkimiyetinde Bir Anti-Kahraman”, *Roman Kahramanları*, Sayı: 36, 2018.

Arslan, Ahmet Duran. “Öteki, İktidar ve Erkeklik Ekseninde Murathan Mungan’ın ‘Binali ile Temir’ ve ‘Dumrul ile Azrail’ Öyküleri”, *Folklor/Edebiyat*, Sayı: 25, 2019.

Çelik, Yakup, Doğan, Setenay Nil, Sivri, Tuğba. “Wattpad Romanlarında Küresel Hegemonik Erkeklik: Psikopat Mafya”. *Masculinities: A Journal of Culture and Society*, Sayı: 12, 2019.

Golban, Tatiana. “The Migrant Hero’s Boundaries of Masculine Honour Code in Elif Shafak’s Honour”, (eds. Ali Tilbe and Rania M.

Rafik Khalil), *Culture, Literature and Migration*, (içinde). TP London 2019.

Günay-Erkol, Çimen. “Mecnun’dan Melami’ye Krizin Olağanlaşması”. *Molesto Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 2, 2019.

Günay-Erkol, Çimen. “Insidious Trauma and Traumatized Masculinities in Orhan Pamuk’s *The Red-Haired Woman*”. (eds. Çiçekoğlu, Feride, Turan, Ömer), *The Dubious Case of a Failed Coup Militarism, Masculinities, and 15 July in Turkey*, (içinde). Springer 2019.

Günay-Erkol, Çimen. “Demir Adam’ların Toplumsal Cinsiyeti”, *Notus*, Sayı: 78, 2019.

Tiftik, Sevcan. “Kulin, Mungan ve Toptaş Metinlerine Queer imkânlar”, *Notus*, Sayı: 78, 2019.

Tanrıyar, Kıvanç. “Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat’ta Trans Kadınlık Dene-yimleri”, *Notos*, Sayı: 78, 2019.

Topcu, Şenol. “Murat Uyurkulak’ın ‘Pembe’, Murathan Mungan’ın ‘Kaset’ Öykülerinde Erkekliğin Erkeklik Algısının Kurucu Unsuru Olarak Homofobi”, *Kaos Q+ Dergisi*, Sayı:8, 2019.

Ulusman, Bilge. “Mahur Beste’de Erkeklik İnşası ve Ötekinin İnşası”. *Masculinities: A Journal of Culture and Society*, Issue: 12, 2019.

Ulusman, Bilge. “Son Dönem Osmanlı Erotik Yazınında Eril Fantezinin İnşası: Patolojik Bir Vaka ve Ahlaki Bir Sapma Olarak ‘Mu’şakat-ı Nisaiye”, *Kaos Q+ Dergisi*, Sayı:8, 2019.

Arslan, Ahmet Duran. “Hegemonya, Homofobi ve Erkeklik Üçgeninde Murathan Mungan’ın ‘Suret Masalı’ ve ‘Kâğıttan Kaplanlar Masalı’ Öyküleri”, *Masculinities: A Journal of Culture and Society*, Sayı: 14, 2020.

Göç-Bilgin, Murat. “Superman Kimi Temsil Ediyor? Superman’de Kimlik, İdeoloji ve Cinsiyet”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Sayı: 66, 2020.

Günay-Erkol, Çimen. “Tarık Buğra’nın Gençliğim Eyvah’ında Erkekliğin Kaybı”. (yay. haz. Asım Öz), *Tarık Buğra Kitabı: “Hatırlayıp Yeniden Bulmak”*, (içinde). Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları 2020.

Günay-Erkol, Çimen. “Arka Arkaya Yenilmiş Bir Ordunun Subayı Olmak”: Yorgun Savaşçı’da Erkekliğin Mahrem Tarihi”. (yay. Haz. Asım Öz), *Kemal Tahir Kitabı: Bir Aydın üç Dönem*, (içinde). Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları 2021.

Karanfil, İlknur. “12 Eylül Romanında Birey: Erkekliğin Yeniden İnşası Açısından ‘Kusma Kulübü’nü Okumak”, *Fe Dergi*, Sayı: 12, 2020.

Kuru, Selim S. “Generic Desires: Homoerotic Love in Ottoman Turkish Poetry”. (eds. Umberto Grassi), *Mediterranean crossings: sexual transgressions in Islam and Christianity (10th-18th Centuries)*, (içinde). Vialli 2020.

Özgültekin, Fatih Serdar. “Heteroseksüel Melankoli ve Eşcinsel Kateksis: Bizim Büyük Çaresizliğimiz Üzerinden Bir Tartışma”, *Moment*, Cilt:7, Sayı:1, 2020.

Sarıçelik, Rahime. “Édouard Louis’nin Anlatımıyla Erkeklik ve Homofobi”, *Varlık*, Sayı: 1349, 2020.

Sönmez, Ayten. “Baba Yarası: Erkeklik, Yazarlık ve Uzlaşma”. *Kültür ve Siyasette Feminist Yaklaşımlar*, Sayı: 41, 2020.

Utandır Karaduman, Ayşen. “İhsan Oktay Anar’ın Romanlarında Erkekler ve Erkeklikler”. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, Sayı: 2, 2020.

Yeniasır, Mustafa ve Gökbulut, Burak. “Masculinity perception and socio-cultural functions of men in Turkish culture from ancient epics to modern novels”, *Journal of Human Behavior in the Social Environment* Cilt: 30, Sayı: 1, 2020.